

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/nauka-i-edukacja/badania-historyczne/badania-naukowe/24330,Centralne-Projekty-Badawcze-IPN.html>
27.02.2026, 16:55

Centralne Projekty Badawcze IPN

16.05.2016

Podstawową formą realizacji zadań IPN związanych z badaniami nad historią najnowszą są Centralne Projekty Badawcze (CPB) realizowane przez zespoły naukowców z Centrali w Warszawie i regionalnych ośrodków, objętych działaniem poszczególnych oddziałów IPN. Większość z nich jest realizowana (w zmienionych formach) od początku istnienia Instytutu, przy czym są to zarówno prace o charakterze zbiorowym (realizowane przez zespoły badaczy), np. w postaci syntez i zbiorów studiów, jak i indywidualne monografie, wpisujące się w tematykę konkretnych CPB. W pracach nad poszczególnymi projektami, poza badaczami z pionu naukowego, uczestniczą też pracownicy pozostałych pionów IPN, a także badacze zatrudnieni w innych ośrodkach naukowych (uczelnie wyższe, instytuty PAN itp.).

Za merytoryczną realizację projektu odpowiada jego koordynator. Nadzór nad koordynatorami Centralnych Projektów Badawczych sprawuje Dyrektor Biura Badań Historycznych.

Wykaz Centralnych Projektów Badawczych

1. Uchodźstwo, emigracja niepodległościowa 1939-1990 - koordynator: dr hab. Krzysztof Kaczmarek (współpraca dr hab. Mirosław Supruniuk)
2. Polacy w Rosji i Związku Sowieckim oraz w województwach wschodnich II RP (Kresy utracone) - koordynator: dr hab. Jan Szumski
3. Ruch komunistyczny i aparat władzy 1917-1990 - koordynator: dr hab. Adam Dziuba (współpraca dr Bogusław Tracz)
4. Struktury i metody działania aparatu bezpieczeństwa w Polsce 1944-1989/90 - koordynator: dr hab. Filip Musiał
5. Podziemie niepodległościowe 1944-1956 i ofiary represji zamordowane za działalność na rzecz niepodległego państwa polskiego - koordynator: dr Tomasz Łabuszewski
6. „Solidarność” i opór społeczny 1956-1989 - koordynator: dr hab. Cecylia Kuta (współpraca: dr Marzena Grosicka).
7. Transformacja ustrojowa PRL - koordynator: dr hab. Sławomir Cenckiewicz
8. II Wojna Światowa i okupacje ziem polskich 1939-1944/45 - koordynator: dr Konrad Graczyk
9. Dzieje Żydów w Polsce i stosunki polsko-żydowskie w latach 1917-1990 - koordynator: dr Tomasz Domański
10. Władze komunistyczne wobec kościołów i związków wyznaniowych w Polsce 1944-1989 - koordynator: dr hab. Rafał Łatka
11. Twórcy, dziennikarze i naukowcy wobec władz komunistycznych - koordynator: dr hab. Sebastian Ligarski

Czasopisma naukowe

- [„Pamięć i Sprawiedliwość”](#)

Redaktor naczelny: dr hab. Sławomir Kalbarczyk

- [„Aparat Represji w Polsce Ludowej 1944-1989”](#)

Redaktor naczelny: dr hab. Filip Musiał

- [„Komunizm. System/Ludzie/Dokumentacja”](#)

Redaktor naczelny: dr hab. Adam Dziuba

- [„Polish-Jewish Studies”](#)

Redaktor naczelny: dr Tomasz Domański

[Następny Strona](#)